

CAMDAN *yansıyanlar*

HAZER COŞGUN KIRKPINAR

Renkli dünyasını, ışığını ve yüksek enerjisini cam üzerinden yansıtan kendisini en iyi ifade edebileceği yol olduğuna karar vermesiyle; yaratıcı alanlarda edindiği geçmiş deneyimlerini bugüne taşıyarak camla renklendirdiği bir yol çizmiş kendine Hazer Coşgun Kırkpınar. Camla tanışma hikayesi 2015 yılında Bodrum ve İstanbul'da farklı cam atölyelerinde aldığı eğitimlerle başlayıp, Türkiye'de ve yurtdışında gerçekleştirdiği mimari ve iç mimari işbirlikleriyle sürmüş ve 2021 yılında Hazerico ismiyle kendi atölyesini kurmasıyla cam, hayatında istediği noktaya yerleşmiş. Bu süreçte füzyon ve sıcak cam tekniklerini birleştirerek kendi oyun alanını da genişletmiş. "Cam aslında kendini yansıtan ve dönüştüren bir malzeme. Ben de içimdeki ışığı dışarıya yansıtan biri oldum hep. Bu yüzden hayatımdaki dönüşümleri de en iyi cam aracılığıyla anlatabileceğimi düşündüm" diyerek başlıyor anlatmaya. Farklı tekniklere olan hakimiyeti sayesinde yaratmak istediği her formu, biricik olarak ortaya çıkarabilme avantajını da kendisine sağlamış. Cama yönelmeden önce İtalya, Avustralya gibi dünyanın farklı ülkelerinde yaşayan ve bu farklı kültürlerden edindiği ilhamı kendi içinde harmanlayan Kırkpınar, İtalya'da kurduğu moda markası için yarattığı desenleri ve tasarımları Türkiye'ye döndüğünde gerçekleştirdiği sanat danışmanlığı, prodüksiyon ve stil danışmanlığı çalışmalarıyla güçlenen estetik bakış açısını, camla yarattığı desenlere taşımış. "Türkiye'de almış olduğum dokuma

Renk, FORM ve IŞIK kırılmalarıyla EŞSİZ bir ETKİYE ve sonsuz oyun POTANSİYELİNE sahip olan CAMIN sanatsal bakış açısını YANSITABİLECEK bir MATERYALE nasıl DÖNÜŞEBİLECEĞİ sorusuna FARKLI üretim biçimleriyle ÖNE çıkan dört ÖZGÜN isimle YANIT arıyoruz.

Röportaj GÖZDE ULUSOY

edatiminin ardından kendi çizdiğim desenleri üretmek beni çok heyecanlandırır. Çünkü her seferinde yeni bir yaratım süreci vardı. O günlerde oluşturmuş olduğum dokumaların desen ve renkleri, bugün camla yarattığım dünyanın zeminini oluşturuyor aslında."

Kendi iç dünyasının kendisine kaynak olduğundan bahseden ve şu an yarattığı serilerinde eski medeniyetleri irdeleyerek onlardan ilham alan sanatçı, Anadolu'nun birbirine yol gösteren, enerjisiyle birbirini yükselten, yolunu aydınlatan ışık insanların temsil eden *Luvi* serisi için "Luviler kadim bir medeniyet. Anadolu'nun gizemli insanları diyebiliriz. Kendi içlerinde 'ışık insanları' diye anılıyorlar ve benim de yaşam biçimimde, ruhumda hissetmiş olduğum hep bir ışık hikayesi vardı" yorumunda bulunuyor. *Luvi* serisi ve seride yer alan *Işık İnsanları*, *Güneş* ve *Melek Tavus* gibi tasarımları ve özümüzden gelen birlik bilincinden ilhamla yarattığı *Bir Bilinç* serisi gibi her biri el emeği ve tekil eserler üzerine çalışan Hazer Coşgun Kırkpınar, camın yarattığı yansımayı kullanarak farklı disiplinleri deneyimlediği projelerini sergilemek üzere çalışmalarını sürdürüyor.

FOTOĞRAF:

"Ben KENDİMİ camla İFADE ediyorum. KİMİLERİNİN YAZARAK, kimilerinin ÇİZEREK veya SAHNEDE kendini ifade etmesi gibi ben de bu MALZEMEYE verdiğim FORM ve onları YERLEŞTİRME şekillerimle FİKİR ve HİSLERİMİ anlatıyorum."

FELEKŞAN ONAR

Camı "Zamanın şeffaflığı ve opaklığına gömülü, sosyal, kültürel ve tarihsel referanslarla yaşayan bir malzeme" olarak tanımlayan ve hem geliştirdiği projelerde hem de markası Fy-shan'ın koleksiyonlarında bu referansları kullanarak hikayelerini oluşturan Felekşan Onar, sanat ve tasarımda çok yönlü düşünme ve üretiminin özgün yolunun taşlarını döşemesine alan açmış bir isim. Aslında lisans ve yüksek lisans eğitimlerini Amerika'da ekonomi ve müzik tarihi alanında yapan ve camla tanışıklığı lise yıllarına dayansa da materyali o dönem yalnızca bir hobi olarak gören Onar için bu çok yönlülüğün başarısının temelini oluşturduğu aşikar. "Her ne kadar camla ilgili formal bir eğitim almasam da örneğin müzik tarihi eğitimim için dönemsel olarak gittiğim Viyana'da, Avusturyalı tasarımcıların ve mimarların çalışmalarını inceleme fırsatım olmuştu. Bugün Fy-shan koleksiyonlarında bunun etkisini görebilirsiniz. Eğitim alt yapımın ve takip eden 15 yıllık profesyonel çalışma hayatıma farklı bir kulvardan girmiş olmamın çok yönlü düşünme, planlı çalışma, ürün geliştirme gibi artıları ile sanat çalışmalarıma katkı sağladığını farklı şekillerde görüyorum."

Sanatla olan bağımlı hayatının merkezine koymaya nasıl karar verdiği ve neden malzeme olarak cama yöneldiğini sorduğumuzda ise "Ben kendimi camla ifade ediyorum. Kimilerinin yazarak, kimilerinin çizerek veya sahnede kendini ifade etmesi gibi ben de bu malzemeye verdiğim form ve onları yerleştirme şekillerimle fikir ve hislerimi anlatıyorum. İlk çalışmaya başladığımda gördüm ki camı

şekillendirmek için birçok teknik kullanabiliyorsunuz. Yeri gelince füzyon, yeri gelince üfleme, sıcak şekillendirme, zaman zaman da kazıyarak... Ben ilk günden beri aynı parça üzerinde birden çok teknikle çalışıyorum. Bu bana özgünlük sağlıyor. Tasarım ve üretimdeki adımlar tamamen bağımsız şekilde kreatif olmama imkan veriyor. Bu yolu deneyerek, denediklerimi bir laboratuvar çalışması gibi not ederek ve üzerinde düşünüp sonuçlar çıkararak keşfettim. Her tasarımı da ben olsam nereye nasıl yerleştiririm düşüncesiyle tahlil ettim. İçime sinmeyen bir tasarımı üretmedim. Benim hayatımın içinden, geçmişimden ve ileriye dönük hayallerimden oluşan parçaları şekillendiriyorum" diyerek anlatıyor pratiğinin temellerini. Hikayelerini camın tarihinden de yola çıkarak oluşturan ve tasarımlarını bu hikayeler üzerine kurgulayarak şekillendiren Felekşan Onar'ın, 2018 yılında Venedik Cam Haftası için yarattığı *4IX* serisindeki cam köprüler örneğindeki gibi, bize yakın bir coğrafyada doğmasına rağmen, 16. yüzyıl sonrası Osmanlı Devleti'nin üretmek yerine Venedik'te üretilen camları satın alması ve bu cam ticareti üzerinden yaratılan ilişkiyi temsil eden, savaşta dahi sanatın iki toplum arasında bir köprü oluşturabileceğini anlatan bir seri olarak kurgulamış. O dönem Venedik'e cam eğitimi için gönderilen Mehmet Efendi ve bugün Paşabahçe olarak bildiğimiz Beykoz'daki ilk cam ocağının tarihini de anlattıkları konferans serisini de buradan yola çıkarak tasarlayan ve *Istanbul to Murano: A Glass Making Journey* başlığı altında irdelemeyi sürdüren Felekşan Onar, tarihin, hafızanın, tasarımın ve sanatın çağdaş bir dille harmanlandığı, kendine özgü bir yolla tasarlamaya ve üretmeye devam ediyor.

DERYA GEYLANİ VURUŞAN

D

erya Geylani Vuruşan, sanat pratiğinde odağını camın çağdaş sanattaki temsiline çevirmiş genç ve özgün bir sanatçı olarak, camla kendini ifade etmeye, malzemenin sürekli yeni bir yönünü keşfetme olanağına duyduğu hayranlıkla başlamış. Sanatçı ve akademisyen bir aileden geliyor olması, bu sayede farklı sanat disiplinleriyle tanışma ve deneyimleme fırsatını yakalaması, cama yönelmesindeki bilincin altyapısını oluşturmuş. Seramik sanatçısı teyzesi Prof. Zehra Çobanlı ile yurtiçi ve yurtdışında ziyaret ettiği sergiler, tasarım fuarları, galeri ve müzelerde edindiği vizyon ve birikimin yönünü sanata çevirmesini sağladığını söyleyen Geylani ile cama odaklanmaya nasıl karar verdiğini konuşuyoruz.

“Başlangıçta hem akademik hem teknik anlamda aldığım eğitimler, sanatsal ifade aracı olarak cam kullanmaya beni iten en büyük etken oldu” diyor genç sanatçı. Önceleri sadece en iyi bildiği ve kendini en yakın hissettiği malzemeyle daha çok vakit geçirmek istediğini belirtiyor. “Biraz kulağa garip gelecek ama ben camı yapısal özellikleri gereği insana benzetiyorum. Tanıma-ya çalıştıkça yıllar içinde bana hep farklı yönlerini keşfetme şansı sundu. Her farklı özelliği düşüncelerimi üçboyutlu olarak tasvir etmeme yardımcı oldu. Kırılganlığı, şeffaflığı, yansımaları, ısı ile eriyerek şekillenmesi her bir eser serime ilham oldu. Bu sayede iyi bir ikili olduk. Eğitimlerimin ardından farklı ekollerden cam malzemeyi ve teknikleri tanıyarak, sanat-tasarım başlıkları adı altında tarihsel süreçten itibaren incelemiş olmak bana çok şey kattı. Bu sayede kendi eğilimlerimi keşfetme ve yolumu çizme şansını buldum” diyor Geylani camla kesişen yolunu.

Türkiye’de PG Art Gallery’nin temsiliyetinde gerçekleştirdiği kişisel sergilerinin yanı sıra yer aldığı uluslararası sergi ve rezidans projelerinde, geleneksel bir malzemenin geleneksel tekniklerle nasıl güncel sanatta varlık gösterebileceğinin, hikayesini nasıl destekleyebileceğinin en özgün örneklerini yaratıyor. Sadece cam üzerine lisans eğitimi veren tek üniversite olan Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi cam bölümünde okuyan ve ardından 2011-2012 yılları arasında Wrocław /Polonya’da E.Geppert Academy of Art and Design School’da bir yıl eğitim aldıktan sonra Mimar Sinan Güzel Sanatlar Fakültesi seramik ve cam bölümünde yüksek lisans ve doktorasını yapan Geylani, camla olan ilişkisini güçlendirerek sürdürmüş. Geleneksel bir malzeme ve tekniği çağdaş sanata uyarlarlarken, anlatmak istediği hikayeyi, yaratmak istediği duyguyu, kimi zaman porselen ya

da antika objeler gibi farklı malzemelerle buluşturarak destekleyen Vuruşan, aslında anlattığı her hikayenin kendisini temsil ettiğini ve camın malzeme olarak varlığının gerçekten hikayeyi destekleyip desteklemediğini mutlaka sorguladığını vurguluyor. Her farklı serinin bir öncekinin devamı ve sonraki serinin ilhamı olduğunu gördüğümüz eserleri ve yerleştirmelerinde

An Serisi, Göç Serisi, Açlık Oyunları Serisi gibi hikaye temelli üretimlerinde odaklandığı sosyal konuları, varlık-yokluk ilişkisi gibi çalıştığı kavramları destekleyen kurguları cam dışı malzemeler olan yadigar porselenler, farklı ülkelerden topladığı antika çatal-kaşık gibi objelerle birleştiriyor. Bu süreci de “Camla birbirimizi zamanla tanıyarak keşfettik aslında. Her bir buluşma yeni keşiflerin ve hikayelerin kapısını açtı” diyor Geylani. Bugüne dek eserleri dünyanın farklı ülkelerinde sergilenen sanatçının son dönemde üzerinde çalıştığı *Bahar Çiçeklerinin Heyecanı* ve *Bir Kutlama Gecesi* serilerindeki eserleri Türkiye’nin yanı sıra İtalya, İspanya, Bulgaristan, Güney Kore, Fransa gibi birçok ülkede izleyiciyle buluşmuş. Genç bir sanatçı olarak camın dönüşebilen bir malzeme olması ile de ilgilenen Derya Geylani Vuruşan, İstanbul’daki atölyesinde yeni sergisinin hazırlıklarını sürdürüyor ve yeni hikayelerini izleyiciyle buluşturmaya hazırlanıyor.

“Biraz kulağa GARİP gelecek ama ben CAMI yapısal ÖZELLİKLERİ gereği İNSANA benzetiyorum. TANIMAYA ÇALIŞTIKÇA yıllar İÇİNDE bana hep FARKLI yönlerini keşfetme ŞANSI sundu.”

ARTEM MARTİS

G

enç bir sanatçı olarak kreatif enerjisini pek çok farklı disipline yönlendirmiş olsa da camın büyümesini keşfettiğinde, özellikle heykellerinde yeni bir anlatım dili yaratma adına potansiyelini de keşfeden Artem Martis, renge ve figüratif anlatıma olan merakının, çocukluğundan bugüne uzanan ve sanatı, kendisi için geri dönüşü olmayan bir rotaya dönüştüren hislerin kaynağı olduğunu söyleyerek başlıyor yaratımla olan ilişkisini anlatmaya. Mimarlık eğitimi alan ve bunun farklı bakış açısı ve becerilerle kendisine sağladığı katkıyla yetinerek, yolunu sanatla çizen Martis’in, camla tanışması üç yıl öncesine dayanıyor. “Camla tesadüfen tanıştım ve bu, yaratıcı ifadeye yeni bir boyut katma potansiyeliyle dolu bir dünya açtı önümde. Camın kesit görüntüsüyle ilk karşılaşmamda dokusu ve ışıkla etkileşimi beni büyüledi. Bu da bana ilk heykellerimi üretmek için motivasyon kaynağı oldu. Sonraki yıllarda heykelin üçboyutlu dünyasında dolaşmak, yaratıcılığımı daha derinlemesine keşfetmemi sağladı.”

Cam heykellerinin yanı sıra eskiz ve kara kalemle haki-miyetinin avantajıyla yarattığı desen çalışmaları, resim, kolaj, dijital çizim ve fotoğraf gibi farklı disiplinlerle de kendini ifade eden sanatçı, ilhamını her zaman doğadan, insan ve insanlık tarihinden, farklı kültürlerin hikayesel anlatımlarından alarak üretimlerinin temellendirmiş. Camı da insanla eşleştiren ve camın doğal özelliklerinden faydalanırken hem narin hem de güçlü bir anlatım yakalayan sanatçı; bunun kendisi için sadece estetik değil aynı zamanda daha derin anlamlar üzerine çalıştığı eserler üretmeye yönlendirdiğini de söylüyor. “Cam, doğası gereği kırılgan ama aynı zamanda dayanıklı bir malzeme. Bu

paradoks, benim için hem teknik hem de sembolik anlamlar taşıyor. Camın bu iki yönü, insanın kırılgan ama aynı zamanda güçlü doğasını da yansıtıyor” diyor Martis; “Camın materyal olarak ifade biçimime katkısı büyük. Işıklı etkileşimi sayesinde eserlerimin sürekli olarak değişen bir karaktere sahip olmasını sağlıyor. Güneş ışığı altında farklı, yapay ışık altında farklı bir görünüme bürünmesi, eserin izleyiciyle olan etkileşimini derinleştiriyor. İzleyici, eserin farklı açılarından farklı hikayeler okuyabiliyor, bu da her bir çalışmamın dinamik ve çok katmanlı bir yapıya sahip olmasını sağlıyor. Bu açıdan camın ifade biçimime katkısı çok yönlü. Hem teknik zorlukları hem de sunduğu estetik olanaklar, benim için her zaman heyecan verici bir keşif alanı yaratıyor. Camla çalışmak, fiziksel ve duygusal sınırlarımı zorlayan bir deneyim sunduğu için her yeni eser, camın büyüdüğü dünyasında yeni bir keşif yolculuğu...” diyor Geylani tanımlıyor düşüncelerini.

Kesme cam tekniği ile geri dönüşümlü gelen camları kullanan ve eserleri birer ileri-dönüşüm projesi olarak da değerlendirilebilen sanatçı, odağında sadece estetik değil, anlam ve sürdürülebilirlik de olan disiplinini bu şekilde kuvvetlendiriyor.

İstanbul’daki atölyesinde üretimlerini sürdüren ve camla olan yakın ilişkisi çok yakın bir geçmişe dayansa da sanat izleyicisi ile Contemporary Istanbul, Artweeks Akaretler gibi önemli fuarlarda buluşan ve Bodrum, Dubai gibi şehirlerde, yurtiçi ve yurtdışında farklı sergileme ve proje alanlarında eserleri sergilenen genç sanatçı, kendisi için en keyifli buluşma noktasının izleyici ile bire bir etkileşim kurabileceği atölyesi olduğunu söylüyor. ♡

“Cam, DOĞASI gereği KIRILGAN ve aynı zamanda DAYANIKLI bir malzeme. Bu PARADOKS, benim için hem teknik hem de SEMBOLİK ANLAMLAR taşıyor. CAMIN bu İKİ yönü, İNSANIN da kırılgan ama aynı zamanda GÜÇLÜ doğasını YANSITTIYOR.”

